

INKLUZIVNO IZOBRAŽEVANJE – SPREJMITI UKREPE! LUKSEMBURŠKA PRIPOROČILA

Kontekst

Oktober 2015 je Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje skupaj z luksemburškim ministrstvom za izobraževanje, otroke in mladostnike organizirala evropski posvet z naslovom „Inkluzivno izobraževanje – sprejmite ukrepe!“. Potekalo je v času luksemburškega predsedovanja Svetu Evropske unije.

Dvainsedemdeset mladih iz 28 evropskih držav, s posebnimi izobraževalnimi potrebami in/ali invalidnostmi in brez njih, je imelo priložnost

razpravljati o inkluzivnem izobraževanju v njihovih šolah in skupnostih. Mladi delegati so izrazili splošno zadovoljstvo s svojim izobraževanjem, izpostavili pa so tudi obstoječe pomanjkljivosti. Situacija, o kateri so poročali mladi, je skupaj z njihovimi predlogi povzeta v dokumentu *Luksemburška priporočila*.

23. novembra 2015 so bila *Luksemburška priporočila* predstavljena evropskim ministrom za izobraževanje v obravnavo in kot temelj za nadaljnje ukrepe. Priporočila podpirajo izvajanje inkluzivnega izobraževanja kot najboljše opcije, kjer obstajajo potrebni pogoji. Osredotočajo se na pet ključnih sporočil, ki so jih izrazili mladi med svojimi razpravami.

Priporočila

1. Vse o nas, z nami

To se nanaša na neposredno vključenost učencev v sprejemanje vseh odločitev, ki jih zadevajo:

- Glasove mladih in njihovih družin je treba slišati in upoštevati ob sprejemanju vseh odločitev, ki jih zadevajo neposredno ali

posredno.

- Mlade je treba vprašati, kakšne so njihove potrebe.
- Mladinske organizacije je treba vključevati sistematično.

2. Šole brez ovir

To se nanaša na odstranitev vseh fizičnih in tehničnih ovir:

- Mnoge ovire so v šolah že premostili, treba pa je odstraniti vse ovire, da se fizično omogoči doseganje lokalnih izobraževalnih centrov, enostaven dostop do njih ter gibanje po njih.
- Izobraževalne zgradbe v postopku obnove ali posodabljanja morajo upoštevati načela dostopnosti, kot je izdelava večnamenskih in/ali tihih območij v šolah, ter povečanje razpoložljivosti fleksibilne izobraževalne opreme.
- V skladu s potrebami posameznika je treba dati na voljo ustrezne tehnične pripomočke in izobraževalna gradiva.

3. Razbijanje stereotipov

Tu gre za koncept „normalnosti“ – če sprejmemo dejstvo, da smo vsi različni, kdo je potem „normalen“?

- Ključ do spodbujanja vzajemnega spoštovanja in tolerance je posredovanje zanesljivih informacij o različnih potrebah učencev učiteljem, šolskemu osebju, mladim, družinam in podpornim službam.
- Raznolikost je treba dojemati kot pozitivno dejstvo; „videti invalidnost kot normalno“ mora postati skupna vrednota.
- Vsakdo je drugačen in vsakdo mora biti sprejet. Toleranca temelji na medsebojnem razumevanju.
- Izobraževalna skupnost se mora bolj zavedati invalidov in biti do njih bolj tolerantna.

4. Raznolikost je mešanica, inkluzija pa je tisto, zaradi česar mešanica deluje

Četrto sporočilo prihaja iz slogana, ki so ga uporabili nekateri mladi:

- Vsakdo bi se moral osredotočiti na to, kaj je *mogoče* narediti, in ne na to, česar ni mogoče narediti.
- Izobraževanje mora biti v celoti dostopno in mora upoštevati potrebe vseh učencev kot temelj za kakovostno izobraževanje za vse.
- Sodelovanje med učitelji in drugimi strokovnjaki ter zagotavljanje dobrih priložnosti za usposabljanje sta bistvenega pomena.
- Ključno je zagotavljanje potrebne človeške in/ali tehnične podpore s strani učiteljev in sošolcev.

5. Postati polnopravni državljani

To se nanaša na vpliv inkluzivnega izobraževanja pri polnopravnem vključevanju v družbo:

- Vključitev v redne šole je bistvenega pomena za vključitev v družbo.
- Cilj je, da si vsi najdemo svoje mesto v družbi.

Sklep

Luksemburška priporočila so skladna z zadevnimi uradnimi evropskimi dokumenti s področja posebnih potreb in inkluzivnega izobraževanja in jih dopolnjujejo. Mladi so inkluzivno izobraževanje izpostavili kot vprašanje človekovih pravic in postavili ključna načela, kot so normalnost, toleranca, spoštovanje in državljanstvo, v središče svojih razprav. Celotna *Luksemburška priporočila* so na voljo na spletišču *Inkluzivno izobraževanje* – sprejmite ukrepe!:

<http://www.european-agency.org/luxembourg-recommendations>

